

Razgovor: Vjesnik, 6. siječnja 1994.

VJESNIK

HRVATSKI POLITIČKI DNEVNIK

6. siječnja 1994., Mirjana Greblo

U SREDIŠTU POZORNOSTI U HRVATSKOM ISELJENIŠTVU

HRVATI IZ SVIJETA ZA VISOKI NAPON

Hrvatice i Hrvati pokazali su u svijetu što mogu i kako im je stalo do domovine, posebice u vrijeme agresije na Hrvatsku i BiH, a sada su pred novom zadaćom – stvaranje jake organizacije za gospodarski preporod domovine, koja počinje s energijom

Kad god skoči” u domovinu, svećenik i pjesnik, neumorni djelatnik hrvatskoga iseljništva, voditelj Hrvatske katoličke misije u Bernu, sudionik književnih večeri, koncerata i recitala, popularni franjevac, dr. Šimun Šito Ćorić, ne može izbjeći medije. U aktualnom razgovoru o domoljublju i hrvatskom gospodarskom zaokretu, na Hrvatskoj radio-televiziji, Šimun Ćorić je pojasnio mnoga gledišta i držanja hrvatskih iseljenika u društvu zanimljivih sugovornika. Svjestan je kako se nikoga ne želi i ne mora prisiljavati da izdvaja od svoje zarade za hrvatski boljitak, a isto tako nije razočaran što se neki Hrvati ne odazivlju pozivima. Kako bi to bilo kad bi svi bili isti? – pita se Šimun Ćorić, ali i odgovora kako zna da se u pojedinim sredinama javljaju uvijek isti kad treba podmetnuti leđa. Nije od onih koji će brojiti tko je koliko i za što dao. Za njega je najvažnija veza s domovinom, a svaka pomoć, ako je od srca, ona je dragocjena.

Kao glavni tajnik Hrvatskog svjetskog kongresa zaokupljen je energetskim projektom što ga hrvatski iseljenici kane ostvariti s Hrvatskom elektroprivredom i tako uvelike pomoći domovini. O tim zadaćama govorio je i za mjesečnik Hrvatske matice iseljenika, pa izdvajamo neka pitanja Mirjane Greblo i odgovora dr. Šimuna Šite Ćorića.

Kao glavni tajnik hrvatskog svjetskog kongresa (HSK) – kako prosuđujete dosadašnji odjek ove krovne organizacije među Hrvatima i Hrvaticama u svijetu?

Bolje je nego što se moglo za početak očekivati. Ovih tjedana i mjeseci održavaju se predkonvencije za bolje organiziranje HSK-a, tj. hrvatskih udruga i ustanova po većini država gdje žive Hrvatice i Hrvati. Primjerice, samo da spomenem ono čemu sam bio svjedokom ili što mi je u zadnjih tjedana prošlo kroz faks i telefon: organiziraju se naši u Slovačkoj, ovdje u Švicarskoj predstavnici velike većine udruga i ustanova već su se našli zajedno i korisno dogovarali, počeli okupljati najbolje ljude u radne skupine i imamo termin u veljači za konvenciju. U Njemačkoj se krenulo očito naprijed, a termin za predkonvenciju je polovicom siječnja '94. Predstavnici Hrvata iz Srbije i Crne Gore javljaju nam da se ipak povezuju i da jedva čekaju sabor HSK u Zagrebu sljedeće godine. U Francuskoj, Švedskoj i Norveškoj većina je već na okupu i već su počeli s djelovanjem. U Kanadi, čini mi se, ide najbolje, u Italiji je relativno rvalo naših, ali se već krenulo s povezivanjem, a po Latinskoj Americi i drugdje u više država imamo inicijativne punktove i krenulo je s mrtve točke ...

Dakle, na samom smo početku i trebat će nam nekoliko godina da se organiziramo i dobro uputimo u sve potrebne djelatnosti. Neki tipično iseljenički narodi uradili su ovaj posao davno, povezali su

većinu svojih udruga izvan domovine na svjetskoj razini. Nama se zbog prilika i potreba u domovini posebice žuri, ali postoji opće navikavanje na svaki novi način djelovanja i organiziranja, tu je i zakon prirodnog rasta, pa moramo biti strpljivi s razvojem i jedni s drugima u njemu.

Čujemo pojedinih, ali možete li nam definirati najbitnije o HSK-u?

Svjetski hrvatski kongres je nevladina krovna organizacija hrvatskih udruga i ustanova najprije po pojedinim državama i onda skupa u cijelom svijetu. Svjetsko sjedište mu je u New Yorku, glavno tajništvo u Bernu i domovinski ured u Zagrebu. Djeluje kroz svoja četiri radna odbora ili radne skupine: Humanitarna pomoć, Obnova i ulaganje u domovinu, Povratak i jačanje veza s domovinom (kultura, jezik, škole ...) te Promičba o Hrvatima i Hrvatskoj.

Znamo da je dosad u domovini i izvan domovine premalo učinjeno na promičbi i informacijama o Hrvatskoj. Što je od HSK očekivati na poboljšanju ovakvih djelatnosti?

Na tom području ima dosta toga bez naše krivnje i zbog sračunatog ignoriranja drugih, ali ima i bezidejnosti i nesposobnosti kako u vladinim ustanovama tako i među nama vani. Mi još uvijek uvjeravamo jedni druge, umjesto da se najprofesionalnije i sustavno okrećemo stranim medijskim i drugim čimbenicima.

Zato HSK stavlja na ovu djelatnost posebit naglasak. I ovdje potičem različite hrvatske udruge po svim zemljama, da u svakoj državi okupe najbolje što imaju u ovu ekipu hrvatskog lobbyja. U svakoj zemlji gdje živimo najbolje je imati neku vrstu Hrvatskog informativnog centra s ekipom ljudi koji će poznavati domaći mentalitet, stvarati veze, manje govoriti svojim emocijama, a više jezikom koji razumije strana utjecajna sredina.

Mreža za to najsposobnijih naših ljudi treba raditi profesionalno, pratiti medije i utjecati na njih, praviti organizirane kontakte s različitim centrima političke i druge moći u zemlji gdje živi i sl. Ako Hrvati i Hrvatice u svakoj državi gdje žive ne mogu smoći toliko sredstava da opreme jedan takav ured s najnužnijim sredstvima i zaposlimo makar jednu osobu da se profesionalno bavi tim poslom, onda je naša moć i zrelost kao etničke zajednice u dotičnoj državi pod opravdanim pitanjem. Bilo nam to drago ili ne, ima dosta područja na svjetskoj razini, u kojima smo onoliko utjecajni i jaki, koliko imamo novca i moćnih prijatelja.

Traže li se posebne kvalifikacije ljudi koji ulaze u vodstvo HSK-a, u njegova tijela i radne skupine?

Drago mi je da ste me to upitali. Biti u vodećim tijelima HSK-a ne znači čast i vlast, već veliku radnu obvezu i financijski osobni trošak. Za posao na hrvatskom polju ima mjesta za sve i potrebni su nam svi ljudi koji mogu u bilo kojem pogledu doprinosti zajedničkoj stvari, ali na vodeća i reprezentativna mjesta tražimo prvu ligu ljudi! Najprikladniji će biti ponajprije oni, koji su se godinama pokazivali vrlo sposobni i vrlo uspješni, a koji su u isto vrijeme od velike većine u hrvatskoj zajednici prihvaćeni i voljeni. Ja sam u jednu državu bio zvan da mirim, jer se nekako na jedno važno mjesto ugurao, izgleda, pošten čovjek, ali za njega je do tada malo tko u toj zemlji čuo, a uz to, nije ni nadprosječno sposoban. Naši su ljudi osjetljivi i bez razloga, a ne li kad imaju razloga za to! Tko sebi nije znao napraviti veliki business, kako će narodu i državi?! Zato je nezaobilazna potreba, da u svakoj državi gdje živimo na tim vodećim radnim mjestima, kako u četiri radna odbora tako i u vodstvu HSK-a, budu najsposobniji i najugledniji naši ljudi koje imamo u toj zemlji, na koje Hrvatice i Hrvati bez

zadržke mogu biti ponosni.

Hrvatsko izvandomovinstvo u domovinskom ratu dalo je nesebični i golemi prinos, pa nije nikakvo čudo ako dođe do zamora i iscrpljenosti.

Osim organizacijskih, poduzimate li još kakve korake? Čujemo da HSK ima projekt, koji udružuje ponovno sve snage hrvatskog iseljeništva?

Vrlo je važno da je HSK počeo odmah s jednom konkretnom i jasnom akcijom za domovinu, već očitom poznatim projektom izgradnje pomorskoga energetskog kabela za povezivanje hrvatskog sjevera s hrvatskim jugom, a uz jug i sjever, ne treba ni naglašavati, što znači Dalmacija Herceg-Bosni i Herceg-Bosna nama svima.

Zapravo, mislim da je sreća da je iza ovog projekta stao u ime Vlade RH gospodin Valentić, da je osiguran kredit, tj. financiranje i da će struja preko naših otoka proteći do početka sljedeće turističke sezone. HSK već nastoji zajedno s Hrvatskom kreditnom bankom za obnovu (HKBO), Hrvatskom elektroprivredom (HEP) i Hrvatskom maticom iseljenika svim silama animirati Hrvatice i Hrvate izvan domovine, da na čistoj biznismenskoj osnovi, dakle, svojim ulaganjem, a ne darovima, pomognu otplatiti ovaj projekt, a i sami se okoriste. U isto vrijeme, hrvatsko zajedništvo u ovakvim akcijama, uvjeren sam, izgrađuje temelje čvrste i slobodne hrvatske Domovine i pridonosi konačnom rješenju hrvatskog pitanja jednom zauvijek, eto, krajem drugog tisućljeća nakon Krista, na što smo čekali cijelu dosadašnju povijest.

Koja je, zapravo, uloga pojedinih udruga nakon organiziranja HSK?

Potrebno je naglasiti: hrvatske udruge i ustanove rade na svim poljima što i dosad i koliko mogu više, mada ima i onih koji su se umorili ili u ponečem (zbog objektivnih razloga, ali i bez njih), razočarali, pa ponovno prikupljaju snagu i tragaju za sigurnijim načinima svojega djelovanja. HSK je zato da potiče taj rad pojedinačnih udruga i ustanova, ali i da ga poveže gdje to može, da bi bio efikasniji i donosio više ploda. Primjerice, prije koji mjesec došla je napismeno inicijativa iz Kanade, da sve značajne hrvatske znanstvene ustanove koje imaju veze s hrvatskim jezikom, pa hrvatski Sabor i mi vani, uputimo obrazloženu peticiju najodgovornijima, zasebno po zemljama gdje živimo, da u praksi priznaju posebnost i ime hrvatskog jezika, jer još uvijek je na snazi na sveučilištima, u državnim administracijama i na sličnim razinama "srpsko-hrvatski".

Ili drugi primjer: HSK u Švicarskoj počinje uskoro s peticijom i skupljanjem potpisa, da se doku vize hrvatskim državljanima za ovu zemlju. Ne mislim, da će nas švicarske vlasti odmah poslušati, ali ćemo u Švicarskoj vidjeti koliko nas za jednu ovakvu akciju imenom i prezimenom ima, čut će se za nas i našu potrebu u švicarskim medijima i, uvjeren sam, makar će malo ubrzati vrijeme dokidanja ulaznih viza za hrvatske građane. Dakle, ima puno stvari u kojima zajednički možemo više postići. Hrvatskim iseljeništvom na najširoj ravni u domovini se bavi MHI, a u dijaspori cijeli niz različitih hrvatskih udruga. Primjerice, posebice ističem HBZ na sjevernoameričkom kontinentu. S obzirom na novonastalu situaciju, u kojemu bi pravcu ove sve organizacije trebale razvijati svoje djelatnosti?

Gdje je mjesto HSK u tomu?

Ne želim biti nikakav procjenitelj, ali prema reakcijama izvan domovine vidim da su ljudi više nego zahvalni da je HMI u dvije godine napravila odlične stvari sa svojim šezdesetak knjižica i knjiga na

stranim jezicima, te radio i tv-programima za američki kontinent. Tu je i Vaš i naš mjesečnik Matica, pa sada tjedni dodatak za nas vani u Večernjem listu, te pomoć pri našem povezivanju kroz HSK i pri organiziranju spomenutog projekta otočne veze. HBZ pratim temeljito otkad je na čelu g. Bernard Luketić i znam za puno toga dobrog što je učinjeno kroz tu našu organizaciju. Zato sam se s razlogom na dva mjesta u zadnje vrijeme javno usprotivio nedobronamjemom i krivom mišljenju, da se, tobože, HBZ bolje odnosila prema Hrvatskoj u jugoslavenskoj državi, nego što se odnosi sada prema državi Hrvatskoj.

Ovdje mi je prigoda reći, da se i u domovini i izvan nje moramo više nego dosad čuvati mentaliteta svadljivih ljudi koji najčešće ističu ono što je ružno i paziti da i sami takvi ne (p)ostanemo. Ističemo ono što je dobro i lijepo među nama i ne nastupajmo tako, kao da su nam prigovaranje i ogovaranje postali službenim obrtom. Ali još se se vratimo HBZ. U Kanadi sam prije mjesec dana u Torontu i Montrealu bio s tamošnjim predstavnicima HBZ koji su sudjelovali u konstituiranju HSK za Kanadu. Iz SAD su mi javili da se u drugoj polovici siječnja 1994. u Washingtonu održava osnivačka skupština Nacionalne federacije američkih Hrvata, koji će većinom pristupiti jedan broj udruga starih naših iseljenika, tj. onih koji su tamo rođeni. Da mi vrijeme i druge okolnosti dozvoljavaju, rado bih se našao na tome skupu. A kad govorimo o ulozi HSK kao krovne organizacije svih hrvatskih udruga i ustanova izvan domovine, onda znam da nam kao narodu i njegovim udrugama izvan domovine drugog puta nije, želimo li stvarno djelovati složno i uspješno.

Teškoća je što takve tradicije nemamo, pa ostaje pitanje, koliko smo mi zreli za jedno takvo zajedništvo i koliko nam vremena treba da za njega sazrijemo? Svakako, što prije počnemo, brže ćemo u takvoj zrelosti rasti! I ne treba se ni čuditi ni smatrati tragičnim, ako se poneki ljudi i udruge već a priori opiru takvom zajedništvu.